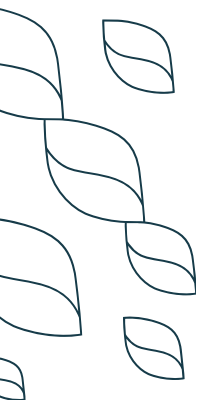

Barnombudsmannens verksamhetsplan för 2021 – Jämlikhet och barnets rättigheter

Barnombudsmannens uppgifter

Barnombudsmannen säkerställer att barnens ställning och rättigheter beaktas i lagstiftningen och det samhälleliga beslutsfattandet. Ombudsmannen bedömer och främjar tillgodoseendet av barnets rättigheter i Finland och för ett perspektiv på barnets rättigheter till beslutsfattandet och samhällsdebatten. Barnombudsmannen bygger tillsammans med andra aktörer upp ett samhälle som är bra och rättvist för barnen. Arbetet bygger på FN:s konvention om barnets rättigheter (FördrS 59–60/1991).

Barnombudsmannen är en självständig och oberoende statlig myndighet som styrs av lagen om barnombudsmannen (1221/2004) och statsrådets förordning om barnombudsmannen (274/2005). Administrativt arbetar barnombudsmannen i anslutning till justitieministeriet. Vid upprättandet av denna verksamhetsplan arbetar en administrativ assistent, en specialforskare, en jurist och en överinspektör samt en visstidsanställd kommunikationsplanerare vid barnombudsmannens byrå och främjar tillgodoseendet av barnens rättigheter tillsammans med barnombudsmannen. Under hösten 2020 fick barnombudsmannens byrå en ny tjänst för en kommunikationssakkunnig och rekryterade en visstidsanställd jurist för år 2021.

Barnombudsmannen upprättar en årlig verksamhetsplan och avger den till statsrådet (3 § i lagen om barnombudsmannen och 4 § i förordningen om barnombudsmannen). I denna verksamhetsplan beskrivs inledningsvis det prioriterade området för 2021. I utarbetandet av det prioriterade området har man använt resultaten från Sitras framtidsbarometer¹ och megatrendarbete², rapporten Barnets tid³ på vilken barnstrategin grundar sig på, ministeriernas kanslichefers rapport Mahdollisuudet Suomelle⁴ (Möjligheterna för Finland) utgiven av statsrådet, en verksamhetsmiljöanalys av justitieministeriets förvaltningsområde

¹ Dufva, M., Laine, P., Lähdemäki-Pekkinen, J., Parkkonen, P. & Vataja, K. 2019. Tulevaisuusbarometri 2019 (Framtidsbarometern 2019). Millaisena suomalaiset näkevät tulevaisuuden? (Hur upplever finländarna framtiden?) Helsingfors: Sitra. Tillgänglig (på finska) på adressen:

<https://media.sitra.fi/2019/02/28132718/sitraselvityksiataulevaisuusbarometriverskoon.pdf>

² <https://www.sitra.fi/sv/%C3%A4mnen/megatrender/>

³ Barnets tid: Arbetet för en nationell barnstrategi 2040. Statsrådets publikationer 2019:5. Helsingfors: Statsrådet. Tillgänglig på adressen:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161560/VN_2019_5_Rapporten_barnets_tid.pdf?sequence=1&isAllowed=y

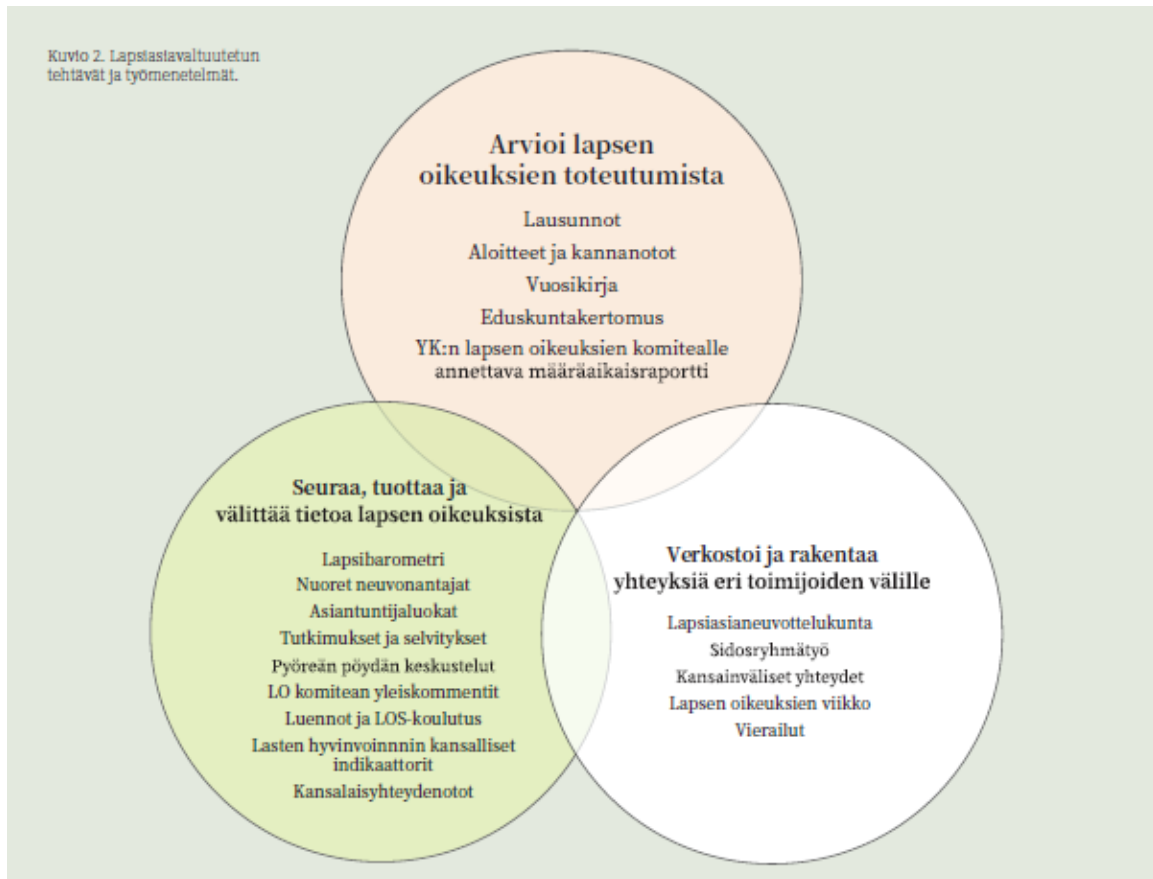
⁴ Mahdollisuudet Suomelle (Möjligheterna för Finland). Statsrådets publikationer 1/2019.

Helsingfors: Statsrådet. Tillgänglig (på finska) på adressen: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-688-1>

samt observationer vid barnombudsmannens byrå under årens lopp⁵.

Barnombudsmannens arbete har i denna verksamhetsplan delats in i tre helheter.

Barnombudsmannen 1. bedömer tillgodoseendet av barnets rättigheter; 2. följer upp, producerar och förmedlar information om barnets rättigheter och 3. skapar nätverk och kontakter mellan olika aktörer.

⁵ <https://lapsiasia.fi/sv/arsbocker-och-sammanstallningar>

Prioriterat område år 2021 Jämlikhet och barnets rättigheter

Ett barn kan inte välja vilken familj hen föds i eller vilken plats familjen bor i. En av de fyra huvudprinciperna i FN:s konvention om barnets rättigheter är barnets rätt till icke-diskriminering. Enligt artikel 2 i konventionen ska ”konventionsstaterna respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i övrigt.” Barnet ska även ”skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.”

I Finland har man strävat efter att jämna ut barnens olika utgångslägen med välfärdspolitik som särskilt under den senare hälften av förra seklet visade sin kraft. Under detta årtusende har skillnaderna i välfärden åter fördjupats och de finländska barnens möjligheter har blivit mer ojämlika. Ojämlikhet förekommer mellan olika socioekonomiska grupper och kön, mellan majoritetsbefolkningen och minoriteterna samt mellan de olika geografiska områdena. Föräldrarnas utbildningsnivå, hälsa, inkomster och civilstånd påverkar barnens framgång. Den globala ojämlikheten reflekteras i Finland som världspolitisk turbulens, oförutsägbar världsekonomi och befolkningens rörlighet.

Ojämlikheten består av flera faktorer såsom utbildning, förmögenhet, försörjning, hälsa och boendeförhållanden. De olika faktorer som minskar eller ökar välfärden brukar kumulera, varmed även ojämlikheten fördjupas. Att ojämlikheten hopar sig är ett multidimensionellt samhällsligt problem som har breda verkningar och minskar de mänskliga resurserna, bromsar den ekonomiska tillväxten och underminerar samhällets stabilitet och samhällsfreden. Samtidigt försvagar jämlikheten medborgarnas tillit till institutioner, regeringar och demokrati. (Sitra 2016; Mahdollisuudet Suomelle 2019.) De känslor av ojämlikhet och misstro som man upplevt som barn överförs ofta till följande generation och försvagar grunden för ett välfärdssamhälle. I förarbetena till den nationella barnstrategin tolkades ojämlikhetsutvecklingen som en process som kommer att fortsätta linjärt om åtgärder inte vidtas för att avbryta den (Barnets Tid).

I arbetet mot ojämlikhet har styrkan i det finländska samhället varit den avgiftsfria och högklassiga utbildningen. Enligt 2 § i lagen om grundläggande utbildning är målet för den grundläggande utbildningen att främja bildningen och jämlikheten i samhället och elevernas förutsättningar att delta i utbildning och i övrigt utveckla sig själva under sin livstid. Om inte tidigare, visade det finländska grundskolesystemet sin styrka åtminstone i PISA-tester av 15-åringars nyckelfärdigheter som inleddes i OECD-länderna år 2000. Finland med sina lysande resultat har varit bland de bästa länderna. Tyvärr har de kunskapsskillnader som orsakas av den socioekonomiska bakgrunden fördjupats i de senaste PISA-mätningarna. Även grundskolans möjligheter att jämna ut nedärvingen av utbildningsnivån har enligt uppföljningsstudier varit svagare än man önskat. Under 2020 har man befarat att ojämlikheten ökar i och med att COVID19-pandemin har försvårat jämlik anordnande av undervisning.

Det har redan konstaterats att COVID19-pandemin ökar ojämlikheten mellan barnen även på andra områden än i utbildningsområdet. Jämlikhet i barndomen kan främjas med rättvis samhällspolitik som förutom högklassig och kostnadsfri utbildning säkerställer även stimulerande och säkra bostadsområden, en hållbar arbetsmarknad, jämlika social- och hälsovårdstjänster, kulturella och fritidsaktiviteter och tillräckligt uppehälle till alla barn, unga och barnfamiljer oberoende av deras bakgrund och utgångsläge. Ett samhälle som erbjuder barnen en möjlighet och verktygen till deltagande och påverkan engagerar dem i framtidens uppbyggnad. I ett jämlikt samhälle uppskattar man barnens erfarenhetsvärld och utnyttjar den i alla nivåer av samhällets beslutsfattande.

Under 2021 betonar barnombudsmannen i sitt påverkansarbete särskilt åtgärder som främjar jämlikhet och uppmärksammar fenomen som fördjupar ojämlikhet. I verksamheten fäster man uppmärksamhet på barn som till exempel på grund av funktionsnedsättningar, sin kultur eller sin bostadsort har en särskild ställning. Barnombudsmannen påminner om jämlikhetsfrågorna i de aktuella reformerna såsom helhetsreformerna av social- och hälsovården och den sociala tryggheten samt i arbetet med den nationella barnstrategin och i sitt övriga påverkansarbete.

Mål: Frågorna om barnens jämlikhet beaktas i det politiska beslutsfattandet och i samhällsdebatten.

Barnombudsmannen bedömer tillgodoseendet av barnets rättigheter

I sitt uppdrag ska barnombudsmannen bedöma hur barnens intressen och rättigheter omsätts i praktiken, bevaka lagstiftningen och det samhälleliga beslutsfattandet samt bedöma deras effekter för barns välfärd. Barnombudsmannen ska genom initiativ, råd och anvisningar påverka det samhälleliga beslutsfattandet i frågor som gäller barn och driva på att barnens intressen tillvaratas i samhället. (2 § i lagen om barnombudsmannen)

Utlåtanden

Att upprätta utlåtanden om regeringens mest centrala propositioner, myndighetspromemorior och myndighetsutredningar är en väsentlig del av barnombudsmannens bedömningsuppdrag. Byrån följer regeringens författningsberedning och ger vid behov även utlåtanden om regeringspropositioner som man inte ombetts ge ett utlåtande om. Barnombudsmannen satsar på utlåtandenas kvalitet och att de grundar sig på forskning. Effekterna av utlåtandena bedöms genom att följa upp deras inverkan på regeringspropositioner, utskottsbetänkanden och riksdagens beslut.

Initiativ och ställningstaganden

Barnombudsmannen följer beslutsfattandet med koppling till barn och unga, samhällsdebatten och aktuella fenomen i medborgarsamhället. Ombudsmannen har också en viktig roll i att upptäcka och lyfta fram problem kring de mänskliga rättigheterna. Vid behov lägger barnombudsmannen fram initiativ till olika instanser för att fästa aktörernas uppmärksamhet vid missförhållanden som hänför sig till barnets rättigheter eller sträva efter att främja förändring. Barnombudsmannen upprättar ställningstaganden om aktuella teman som hänför sig till barns välfärd och rättigheter – vid behov i samarbete med andra aktörer. Effektiviteten av initiativen och ställningstagandena bedöms genom att följa upp den förverkligade förändringen i frågorna.

Årsbok och verksamhetsplan

Barnombudsmannen avger årligen en berättelse om sitt verksamhetsområde till statsrådet. Årsboken innehåller en bedömning av tillgodoseendet av barnens rättigheter och utvecklingen inom barnens välfärd och levnadsförhållanden samt brister som upptäckts i lagstiftningen. Årsboken lämnas till statsrådet före utgången av mars. I den årliga

verksamhetsplanen (detta dokument) beskrivs det prioriterade områdena för året i fråga och deras relation till verksamheten inom de olika förvaltningsområdena.

Verksamhetsplanen lämnas till statsrådet.

Berättelse till riksdagen

Vart fjärde år lämnar barnombudsmannen en berättelse om sitt verksamhetsområde till riksdagen. Den senaste berättelsen till riksdagen publicerades 2018. Planeringen av berättelsen år 2022 har inletts 2020 och skrivarbetet inleds i början av 2021. Berättelsen ger en översikt över barns välfärd och aktuella fenomen samt den finska lagstiftningens överensstämmelse med FN:s konvention om barnets rättigheter. Till stöd av detta arbete anställs en jurist till barnombudsmannens byrå för år 2021.

Rapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter

I juli 2019 lämnade finska staten till FN:s konvention om barnets rättigheter den periodiska rapport som förutsätts i FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnombudsmannen bereder en s.k. parallellrapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter om verkställigheten av FN:s konvention om barnets rättigheter i Finland. Effektiviteten av parallellrapporten bedöms genom att granska de konklusioner som FN:s kommitté för barnets rättigheter har lämnat till finska staten. Beredningen av parallellrapporten har inletts under 2020 och behandlingen av den börjar 7.6.2021. Till stöd av beredningen av rapporten anställs en visstidsanställd jurist till barnombudsmannens byrå för år 2021.

Följer upp, producerar och förmedlar information om barnets rättigheter

I sitt uppdrag ska barnombudsmannen följa upp levnadsförhållandena för barn och unga. Barnombudsmannen ska genom initiativ, råd och anvisningar påverka det samhälleliga beslutsfattandet i frågor som gäller barn och driva på att barnens intressen tillvaratas i samhället. Barnombudsmannen ska upprätthålla kontakter med barn och ungdomar och förmedla deras synpunkter till beslutsfattarna samt förmedla information om barnfrågor till barn, till människor som arbetar med barn, till myndigheter och till allmänheten. (2 § i lagen om barnombudsmannen)

Uppföljning av och deltagande i samhällsdebatten

Barnombudsmannen följer samhällsdebatten med koppling till barn och unga och aktuella fenomen i medborgarsamhället. I uppföljningsuppgiften utnyttjar man medier, samarbete med intressentgrupperna, medborgarkontakter samt samtal med barn och unga på olika sätt. Barnombudsmannen har rätt att av övriga myndigheter utan avgift få information som är nödvändig för utförandet av barnombudsmannens uppgifter, om inte något annat följer av sekretessregler. Barnombudsmannen följer även samhällsdebatten om sin egen verksamhet och hur välkänt barnombudsmannens arbete är med s.k. anseendekäter. Under 2021 genomförs en anseendekät hos barn och unga.

Kommunikation i barnombudsmannens verksamhet

Under 2021 kommer barnombudsmannens byrås kommunikationer att stärkas med en kommunikationsexpert vars uppgift blir att planera byrås kommunikationer på kort och lång sikt, att främja kommunikationer om barnets rättigheter samt att stärka byrås kommunikativa färdigheter. Kommunikationsexperten upprätthåller nätverk med kommunikationen av särskilda ombudsmän, ministerier, ämbetsverk och övriga intressentgrupper.

Under 2021 kommer den nationella kommunikationsstrategin för barnets rättigheter att färdigställas. I samband med detta strävar man efter att åstadkomma ett mer funktionellt koncept för kommunikationer om barnets rättigheter till barn och unga. Det nationella kommunikationsnätverket om barnets rättigheter har koordinerats av barnombudsmannen och Centralförbundet för Barnskydd. Under 2021 strävar man efter att förtydliga finansieringsstrukturen för kommunikationsnätverket tillsammans med undervisnings- och kulturministeriet och koppla den nationella kommunikationen till verkställigheten av den nationella barnstrategin.

Barnbarometern

Barnbarometern är barnombudsmannens centrala arbetsredskap för att kartlägga erfarenheterna av små barn. Barometern baseras på en intervjuundersökning med 6-åriga barn i enkätformat och är unik i sitt slag i hela världen. Barnbarometern har utförts två gånger. Man har utrett barns erfarenheter av förtroende (2016) och testat två olika metoder – intervjuer per telefon och i samband med besök (2018). Den tredje Barnbarometern publiceras i december 2020. Materialet har samlats in genom telefonintervjuer och temat är

barns uppfattning om ett bra liv. Planeringen för barnbarometern 2022 kommer att inledas under 2021.

Unga rådgivare

De unga rådgivarna har fungerat som stöd till barnombudsmannen redan i flera år. Arbetsmetoden har förändrats under årens lopp och under de senaste år tagit formen av en metod för insamling av information där man söker sig till barnen för att undersöka ett tema som är föremål för granskning och intresse vid en viss tidpunkt. Verksamhetsmodellen Unga rådgivare fortsätter på samma sätt, dvs. som årliga träffar med olika grupper av barn och unga. Årligen anordnas 4–6 träffar. Huvudfokuset för träffarna förblir det samma, dvs. att lyssna på barn och unga, deras erfarenheter och åsikter. Vid behov hörs intressentgrupperna om vilka barngrupper barnombudsmannen bör träffa. Årligen ordnas åtminstone en träff med barn under skolåldern.

Om temat för år 2021 anordnas träffar med barn med funktionsnedsättning på förskoleenheter, högstadiet och yrkesskolor redan under hösten 2020. Temat för träffarna är jämlikhet i vardagliga miljöer. Under 2021 fortsätter man med träffar med jämlikhetstemat med barn som tillhör språkliga och kulturella minoriteter, och i slutet av året anordnas träffar som hänför sig till temat för år 2022. Vid behov kan träffar även ordnas på enskilda aktuella eller i övrigt viktiga teman. Träffarna med de unga rådgivarna genomförs som kvalitativa gruppintervjuundersökningar som planeras med noga iakttagande av forskningsetik. Huvudprincipen för träffarna är att barn och unga berättar om sitt liv och de vuxna lyssnar och antecknar.

Innehåll från träffarna med de unga rådgivarna används i byråns publikationer, utlåtanden, ställningstaganden, initiativ och utredningar. Därför fäster man uppmärksamhet vid att samtalen sparas och materialet noga analyseras. Promemoriorna om träffarna skickas till deltagarna för bedömning varefter de publiceras. Vid behov ordnar man uppföljningsträffar med samma barngrupper. Verksamhetens effektivitet bedöms utifrån informationens användbarhet och synlighet samt de ungas egen bedömning.

Expertklasser

Som en ny verksamhetsmodell från och med år 2020 har man utvecklat grupper av barn och unga som skulle kunna vara verksamma under barnombudsmannadelegationen. Dessa

grupper kallas preliminärt för expertklasser. Avsikten är att få med även andra barn än barn som deltar i påverkansarbetet. Därför riktas verksamheten till färdiga barngrupper till exempel på skolor, inom småbarnspedagogiken eller i hobbyverksamhet. Expertklassernas verksamhetsperiod är två eller tre terminer.

Klassernas viktigaste uppgift är att berätta om sina erfarenheter och åsikter för barnombudsmannen så att de kan förmedlas till beslutsfattarna. På motsvarande sätt kan beslutsfattarna via barnombudsmannen be klasserna om åsikter i olika frågor som rör barn och unga. Expertklasserna fungerar alltså som rådgivare för både barnombudsmannen och beslutsfattarna. Dessutom kan klasserna hjälpa barnombudsmannen att utveckla sin egen verksamhet. Expertklasserna väljs i olika delar av Finland genom randomiserat urval i de olika landskapen. Valet görs så att olika barn i olika åldrar blir representerade.

Expertklassverksamheten inleds år 2020 och är en del av byråns kontinuerliga verksamhet. Dess effektivitet bedöms utifrån hur bra barnens åsikter förmedlas och kan utnyttjas samt utifrån barnens och beslutsfattarnas erfarenheter.

Undersökningar och utredningar

Barnombudsmannen publicerar årligen utredningar med fokus på forskning med koppling till det årliga prioriterade området och andra viktiga teman. Utredningarna sammanställer forskningsrön om barn i anslutning till olika teman, producerar ny information ur barnens perspektiv och fungerar således som ett redskap för att följa upp barns välfärd. I utredningarna kan man fördjupa kunskapen om något fenomen eller missförhållande i barn och ungas liv. Det väsentliga är att föra fram barn och ungas åsikter om en fråga eller ett fenomen som det saknas tillräcklig tidigare forskning om. Utredningar kan samtidigt inspirera till mer omfattande forskning, om det konstateras att det finns ett behov för det. Utredningar genomförs både på egen hand och i samarbete med intressentgrupper och forskare.

Under 2021 kommer man att publicera två utredningar: utredning om rättigheterna av barn med funktionsnedsättning och utredning om hur utglesningen av grundskolenätverket påverkar rättigheterna av barn på landsbygden och i skärgården. Utredningen om rättigheterna av barn med funktionsnedsättning består av texter om författats av aktörer i branschen som svarat på inbjudan till artikelförfattare. Utredningen om hur utglesningen av grundskolenätverket påverkar rättigheterna av barn på landsbygden och i skärgården finansieras tillsammans med Landsbygdspolitiska rådet och Skärgårdsdelegationen

verksamma under jord- och skogsbruksministeriet. Effektiviteten av dessa utredningar bedöms utifrån responsen, användbarheten och synligheten.

Rundabordssamtal

Rundabordssamtal anordnas om aktuella teman då man behöver nya perspektiv, expertkunskap och möten med olika aktörer. Samtalen är tillställningar dit man strävar efter att bjuda in många olika aktörer – såväl personer som upplever fenomenet i sin vardag och personer som arbetar med fenomenet såsom forskare och andra sakkunniga. Barnombudsmannen fungerar i dessa samtal som en självständig, oberoende och opartisk sammankallare. Om samtalen upprättas promemorior som skickas till deltagarna, publiceras på barnombudsmannens webbplats och används i byråns påverkansarbete. I barnombudsmannens arbete följs effekterna av samtalet upp och vid behov arrangeras ett uppföljande samtal, även om det egentliga fortsatta arbetet vanligtvis utförs av de olika deltagarna i samtalet. Under 2021 har temana för rundabordssamtalen koppling till årets prioriterade område – jämlikhet, ojämlikhet och barnens rättigheter.

Allmänna kommentarer från kommittén för barnets rättigheter

Under året fortsätter man vid behov att översätta de allmänna kommentarerna från FN:s kommitté för barnets rättigheter till finska. De allmänna kommentarerna granskar och fördjupar föreskrifterna i konventionen om barnets rättigheter och ger anvisningar för genomförande. Information om innehållet i de allmänna kommentarerna förmedlas till intressentgrupperna och den breda allmänheten. Effektiviteten av översättningsverksamheten främjas genom att referera till existensen av och innehållet i de allmänna kommentarerna i utlåtanden, initiativ, ställningstagande och vid olika tillställningar samt genom att följa upp deras förekomst vid beslutsfattande och i samhällsdebatten. Under 2021 kommer man att främja redigeringen av de allmänna kommentarerna så att de blir lämpliga för barn.

Föreläsningar och utbildning i anslutning till konventionen om barnets rättigheter

Barnombudsmannens lagstadgade uppgift är att genom råd och anvisningar främja det samhälleliga beslutsfattandet och driva på att barnens rättigheter tillgodoses i samhället. Barnombudsmannen bjuds ofta in som talare vid olika tillställningar. Tillställningarnas betydelse övervägs noga och i samband med inlägg under tillställningarna värnar man om

utbildningsperspektivet. I samband med varje inlägg förmedlas information om barnets rättigheter, arbetet som utförs av FN:s kommitté för barnets rättigheter och exempelvis innehållet i de allmänna kommentarerna, situationen för barns välfärd, redskap för uppföljning av välfärden (t.ex. nationella indikatorer för barns välfärd) och förslag för att åtgärda förhållandena. Av framträdandena upprättas och sparar man nedskrivna tal och/eller diabler för framtida bruk.

Barnombudsmannens byrå arrangerar årligen en utbildningsdag för myndigheterna inom centralförvaltningen och andra målgrupper om konventionen om barnets rättigheter och dess genomförande. Under 2021 börjar man utveckla utbildningen tillsammans med det nationella barnstrategiarbetet och Självständighetsjubileets barnstiftelse ITLA. Effektiviteten av föreläsningarna och utbildningen bedöms utifrån mottagen respons.

Nationella indikatorer om barns välfärd

Barnombudsmannens byrå har tidigare aktivt deltagit i utvecklingen av nationella indikatorer om barns välfärd som samlats i statistik- och indikatorbank SOTKANET som upprätthålls av Institutet för hälsa och välfärd. Indikatorerna används i byråns arbete, utlåtanden, ställningstaganden, initiativ, presentationer, utbildning och utredningar. Utöver detta presenteras vid olika utbildningstillfällen och besök forskningsrön om barn och unga och var man kan hitta forskningsrönen. Vid byrån följer man aktivt aktuell forskning om barn och unga och inom ramen för arbetstiden försöker man ordna tid för detta. Under 2021 kommer man att delta i arbetsgrupper med Institutet för hälsa och välfärd, ITLA och övriga aktörer där man utvecklar indikatorerna och metoderna att utnyttja forskningsrön om barn. Man kommer att särskilt satsa på ITLA:s nya informationsutbytesprojekt Tietoväylä.

Medborgarkontakter

Barnombudsmannen kontaktas årligen av medborgare om olika frågor som rör barn. Enligt lagen har barnombudsmannen inte behörighet att ta ställning till frågor som rör enskilda barn eller familjer eller ingripa i andra myndigheters verksamhet i enskilda ärenden. I enlighet med förvaltningslagen hänvisar barnombudsmannen vid behov medborgare som tagit kontakt till rätt myndighetsinstans.

Antalet medborgarkontakter har minskat. Medborgarkontakter används fortfarande i påverkansarbetet, men avsikten är att så fort som möjligt styra medborgarna till de rätta instanserna. Information om aktuella fenomen i barnens värld är värdefull för barnombudsmannen. Byrån statistikför medborgarkontakterna på allmän nivå och använder perspektiv inhämtade från dessa i sitt eget arbete och i samarbetet med andra myndigheter.

Skapar nätverk och kontakter mellan olika aktörer

Barnombudsmannen har till uppgift att utveckla former för samarbete mellan olika aktörer (2 § i lagen om barnombudsmannen).

Barnombudsmannadelegationen

Om barnombudsmannadelegationen stadgas i lagen om barnombudsmannen (1221/2014) och statsrådets förordning om barnombudsmannen (274/2005). Enligt 4 § i lagen är delegationens uppgift att bistå barnombudsmannen i att främja barns ställning och rättigheter samt myndighetssamarbetet i dessa frågor. Enligt 5 § i förordningen tillsätter statsrådet barnombudsmannadelegationen på förslag av barnombudsmannen för högst fem år åt gången. Delegationen har en ordförande, en vice ordförande och högst 14 andra medlemmar, som var och en har en personlig suppleant.

Den nya barnombudsmannadelegationens verksamhetsperiod är 1.11.2019–31.10.2024. Barnombudsmannen är ordförande för delegationen, specialforskaren är viceordförande och överinspektören sekreterare. Barnombudsmannadelegationen sammanträder i regel fyra gånger per år.

Arbete med intressentgrupper

Barnombudsmannens intressentgrupper omfattar andra myndigheter, kommuner, landskap, forskare, organisationer, religiösa samfund, företag och andra aktörer och sakkunniga inom barnpolitik. Barnombudsmannen samarbetar med intressentgrupperna genom att träffa dem och genom att delta i olika tillställningar. Även långsiktigt deltagande i olika strategiskt viktiga kommittéer, arbetsgrupper och styrgrupper är en viktig del av arbetet för barnombudsmannens byrå. Under 2021 förstärks samarbetet ytterligare särskilt med nationella aktörer, såsom diskrimineringsombudsmannen,

jämställdhetsombudsmannen, den nationella barnstrategin och Självständighetsjubileets barnstiftelse ITLA som är underordnad riksdagen.

Internationella kontakter

Barnombudsmannen deltar i internationellt samarbete. Under 2021 kommer man att fortsätta i synnerhet det nordiska samarbetet med barnombudsmännen på Åland, i Sverige, Norge, och Danmark och på Island, Färöarna och Grönland.

Barnombudsmannens byrå fortsätter vara medlem i nätverket *European Network of Ombudpersons for Children* (ENOC). Nätverket ordnar en konferens och årsmöte under hösten samt ett seminarium inför årsmötet och konferensen under våren.

Under 2021 lämnar barnombudsmannens byrå en parallellrapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter till Finlands landsrapport om konventionen om barnets rättigheter, som skickades till kommittén i juli 2019. Dessutom följer barnombudsmannens byrå kommitténs arbete, översätter dess publicerade allmänna kommentarer till finska och deltar i kommitténs aktualitetsdag.

Barnombudsmannens byrå följer dessutom arbetet med strategin för barnets rättigheter vid Europarådet och arbetet av samordnaren av barnets rättigheter vid Europeiska kommissionen.

Veckan för barnets rättigheter

Konventionen om barnets rättigheter godkändes av FN:s generalförsamling 20.11.1989. Tidpunkten har etablerats som en temavecka för tillställningar och evenemang som påminner om barnets rättigheter. Barnombudsmannen deltar i evenemangen under veckan i samarbete med olika aktörer. 2021 har det gått 30 år sedan konventionen trädde i kraft i Finland.

Besök

Barnombudsmannen besöker på inbjudan olika kommuner, skolor, daghem och andra organisationer för att träffa barn och unga i deras vardag. I samband med besöken informerar man om barnets rättigheter, samlar in information om barns erfarenheter och åsikter samt observationer om yrkespersoners och föräldrars åsikter. Dessa kan användas i

byråns lagstadgade arbete, såsom utlåtanden, initiativ, ställningstaganden och utredningar. Barnombudsmannens besök är inte gransknings- eller tillsynsbesök.

Omsorg om personalens välmående

Personal

Vid barnombudsmannens byrå arbetar utöver barnombudsmannen en administrativ assistent, en jurist, en specialforskare och en överinspektör (5 årsverken) samt en visstidsanställd kommunikationsplanerare (1 årsverke). En person som arbetar som överinspektör (1 årsverke) är frånvarande under en längre tid. Under 2021 börjar en ordinarie kommunikationsexpert och en visstidsanställd jurist för år 2021 att arbeta vid byrån. Byrån tar varje år emot 1–2 högskolepraktikanter

Personalens välmående

Barnombudsmannens byrå har ett giltigt arbetarskyddsprogram och en arbetarskyddsfullmäktig har utnämnts för byrån. Under 2021 anordnas utbildning i första hjälpen. Dessutom har byrån utarbetat anvisningar för att förhindra och hantera trakasserier och annat osakligt bemötande. Målet för femårsstrategin är att personalen vid barnombudsmannens byrå har en bra psykisk, fysisk, etisk och social funktionsförmåga, kompetensutvecklingen är fortlöpande, arbetsfördelningen är tydlig och ändamålsenlig, arbetsgemenskapen är trygg och stödjer dess medlemmar samt att delaktigheten är stark. För att uppnå målen fortsätter man med arbetsledning, stärker gemenskapen och det ömsesidiga förtroendet och skapar tillsammans olika sätt för rekreation och för att stärka den sociala sammanhållningen. Varje anställd får påverka innehållet av sitt eget arbete och de gemensamma frågorna. Vid byrån främjar man flexibelt sammanpassningen av arbetet och familjelivet. De anställdas kompetens stärks genom att dela kunskaper och färdigheter internt och med externa samarbetspartner. Dessutom stöder man kontinuerligt lärande och fortbildning uppmuntras med en separat ersättning. Personalens välmående och hur väl ledningen har lyckats följs upp med CAF- och VMBaro-enkäten och dessutom uppmuntras personalen till ständig dialog med chefen. Byrån utnyttjar företagshälsovårdstjänster. Barnombudsmannens byrå finns i Jyväskylä på adressen Vapaudenkatu 58 A och i Helsingfors på adressen Bangårdsgatan 9.

Ekonomi

Löner dvs. personalkostnader + socialskydd	466 500
Övriga verksamhetsutgifter	160 000
Hyror	38 000
Sammanlagt	664 500 €

Jyväskylä 8.10.2020

Elina Pekkarinen
Barnombudsmannen

Pirkko-Liisa Rautio
Administrativ assistent

